

Total No. of Questions – 32
Total No. of Printed Pages – 4

Regd.
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – III
COMMERCE, Paper – I
(Telugu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

PART – I (Marks – 50)

SECTION – A

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయుము.

2 × 10 = 20

1. సొంత వ్యాపారము నిర్వచించి, దాని లాభ - నష్టాలను చర్చించుము.
2. సంస్థాపన పత్రం అంటే ఏమిటి? దాని క్లాజులను వివరింపుము.
3. వ్యాపార విత్తం అంటే ఏమిటి? ఒక వ్యాపార సంస్థలో దీని అవసరాన్ని, ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించండి.

SECTION – B

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానం 20 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

4 × 5 = 20

4. పరిశ్రమ రకాలను వివరింపుము.
5. ఏవైనా ఐదు భాగస్థులలోని రకాలను గురించి వ్రాయుము.
6. వాటాలకు, డిబెంచర్లకు మధ్యగల వ్యత్యాసాన్ని వివరింపుము.
7. వ్యాపార విత్తం యొక్క స్వభావాన్ని గురించి వ్రాయండి.
8. MSME ల నమోదు ప్రక్రియను వివరించండి.
9. E- వ్యాపారం యొక్క పరిధిని వివరించండి.

SECTION – C

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు 5 పంక్తులకు మించకుండా సమాధానాలు వ్రాయుము.

5 × 2 = 10

10. వ్యాపారం అంటే ఏమిటి?
11. వాణిజ్యం అనగా అర్థం ఏమిటి?
12. కర్త అనగా ఎవరు?
13. వ్యాపార ఒప్పందం అంటే ఏమిటి?
14. కంపెనీ నిర్వచనం
15. వ్యాపార ప్రారంభ ధృవ పత్రం
16. స్థిర మూలధనం అంటే ఏమిటి?
17. MNC ను నిర్వచించుము.

PART – II (Marks – 50)

SECTION – D

ఈ క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

1 × 20 = 20

18. ఈ క్రింది ఇచ్చిన అంకణా నుంచి ముగింపు భాతాలను తయారు చేయుము.

అంకణా

వివరాలు	రూ.	వివరాలు	రూ.
ప్రారంభ సరుకు	1,000	మూలధనం	20,000
కొనుగోళ్ళు	4,000	రాని బాకీల నిధి	200
అమ్మకాల వాపసులు	500	అమ్మకాలు	6,000
కొనుగోలు రవాణా	600	ఋణదాతలు	600
వేతనాలు	700		
జీతాలు	1,000		
వడ్డీ	300		
వర్తకపు ఖర్చులు	400		
ఋణగ్రస్తులు	8,000		
రాని బాకీలు	300		
వ్యాపార ఆవరణాలు	6,000		
వసూలు హుండీలు	4,000		
	26,800		26,800

అదనపు సమాచారం :

- (1) ముగింపు సరుకు రూ. 4,000
- (2) ముందుగా చెల్లించిన జీతాలు రూ. 300
- (3) రాని బాకీలు రూ. 500
- (4) రాని బాకీల నిధి 5%
- (5) ఆవరణాల మీద తరుగుదల 5% లెక్కించండి.

SECTION – E

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఒకదానికి సమాధానం వ్రాయండి.

1 × 10 = 10

19. క్రింద ఇచ్చిన వివరాల నుండి మూడు వరుసల నగదు చిట్టాను తయారు చేయండి.

		రూ.
2016, జనవరి 1	చేతిలో నగదు	8,000
"	బ్యాంకులో నగదు	12,000
" 5	కొనుగోళ్ళు	1,500
" 8	బ్యాంకులో వేసిన నగదు	3,000
" 11	మనోజ్ నుంచి వచ్చిన నగదు	1,800
	ఇచ్చిన డిస్కంట్	200

"	13	నగదుకు సరుకు అమ్మకాలు	2,700
"	16	స్టేషనరీ కొనుగోలు	600
"	19	రమేష్ కి జారీచేసిన చెక్కు	3,800
		వచ్చిన డిస్కాంట్	200
"	20	ఫర్నిచర్ కొని చెక్కు ద్వారా చెల్లింపు	2,000
"	24	చెల్లించిన ఆఫీసు ఖర్చులు	800
"	27	వచ్చిన వడ్డీ	400
"	30	ఆఫీసు అవసరాలకు బ్యాంకు నుండి తీసిన నగదు	3,500
"	31	చెల్లించిన అద్దె	1,000

20. ఏప్రిల్ 30, 2016 తేదీ నాటికి విజయ్ కుమార్ ప్రైవేట్ వారి పాసుబుక్ రూ. 45,000 క్రెడిట్ నిల్వ చూపుతోంది.

- బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన చెక్కులు రూ. 10,500 అందులో రూ. 4,500 విలువ గల చెక్కులు మాత్రమే ఏప్రిల్ 30 తేదీ నాటికి వసూలు అయ్యాయి.
- జారీ చేసిన చెక్కులు రూ. 15,000. అందులో రూ. 5,100 విలువగల చెక్కులు మాత్రమే ఏప్రిల్ 30 తేదీ నాటికి బ్యాంకుకి చెల్లింపుకు దాఖలు కాలేదు.
- పాసుబుక్లో మాత్రమే క్రెడిట్ చేసిన పెట్టుబడులపై వడ్డీ రూ. 300, డెబిట్ చేసిన బ్యాంకు ఛార్జీలు రూ. 75.

బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టికను తయారు చేసి, నగదు చిట్టా ప్రకారం బ్యాంకు నిల్వను చూపండి.

SECTION - F

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏ రెండింటికైనా సమాధానాలు వ్రాయుము.

2 × 5 = 10

- వివిధ ఖాతాలు, ఆ ఖాతాల డెబిట్, క్రెడిట్ సూత్రాలు రాయండి.
- క్రింద ఇచ్చిన వివరాల నుంచి విజయ్ ఖాతాను తయారు చేయండి.

			రూ.
2016, ఫిబ్రవరి	1	విజయ్ నుంచి రావలసిన బాకీ నిల్వ	8,000
"	4	విజయ్ కు అమ్మిన సరుకు	11,000
"	12	విజయ్ వాపసు చేసిన సరుకు	4,000
"	16	విజయ్ నుంచి వచ్చిన నగదు	3,000
"	22	విజయ్ నుంచి వచ్చిన చెక్కు	6,000
"	28	విజయ్ ఖాతాను 10% డిస్కాంట్ తో పరిష్కరించారు.	

23. ఈ క్రింది వ్యవహారాలను సరియైన సహాయక చిట్టాలో నమోదు చేయండి.

			రూ.
2016, నవంబర్	5	అరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు	5,800
"	8	తరుణ్ నుంచి కొన్న సరుకు	9,000
"	10	తరుణ్ కు సరుకు వాపసులు	1,000
"	15	వరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు	11,000
"	19	కరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు	10,000
"	23	వరుణ్ కు సరుకు వాపసులు	1,000

24. వివిధ రకాల తప్పులను వివరింపుము.

SECTION - G

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

25. బుక్ కీపింగ్ అంటే ఏమిటి ?

26. జంట పద్ధతి విధానాన్ని నిర్వచించుము.

27. ముందుగా చెల్లించిన వ్యయాలు.

28. అసలు చిట్టా అంటే ఏమిటి ?

29. అనామతు భాతా

30. క్రింది వ్యవహారములకు చిట్టా పద్ధతులు వ్రాయుము.

		రూ.
2016, మే	1	వ్యాపార ప్రారంభానికి తెచ్చిన నగదు
"	5	వెంకట్ కు అమ్మిన సరుకు
"	8	చెల్లించిన జీతాలు
"	16	కొనుగోళ్ళు
		80,000
		10,000
		1,500
		3,000

31. ఈ క్రింది వివరాల నుండి ఏప్రిల్ 1, 2016 నాటి ప్రారంభ పద్ధతుల తయారు చేయండి.

	రూ.		రూ.
చేతిలో నగదు	5,000	వివిధ బుణ్ణదాతలు	9,000
యంత్రాలు	20,000	ఫర్నిచర్	12,000
వివిధ బుణ్ణగ్రస్తాలు	18,000	చెల్లింపు బిల్లులు	11,000
సరుకు	10,000		

32. 31-12-2016 నాటి రమేష్ యొక్క అంకణా తయారు చేయండి.

వివరాలు	రూ.	వివరాలు	రూ.
వసూలు హుండీలు	1,000	అమ్మకాలు	1,200
పంపిన వాపసులు	300	చెల్లింపు బిల్లులు	800
కొనుగోళ్ళు	3,000	మూలధనం	1,900
వచ్చిన వాపసులు	200		